

Font ferruginosa d'en Sellés

Caldes de Montbui

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Lloc/Adreça: Entre la riera de Caldes i el torrent del Remei. Dins de la cuina del molí.
Emplaçament
Alçada: Carretera del Remei s/n, a la cruïlla de la carretera que mena al Farell.
215

Coordenades:

Latitud: 41.64071
Longitud: 2.15908
UTM Est (X): 429966
UTM Nord (Y): 4610227

Classificació

Número de fitxa 08033 - 271
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Contemporani
Segle XIX
Estat de conservació Bo
Protecció Física
Accés Restringit
Ús actual: Social
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 015A00099

Fitxes associades:

[Molí fariner d'en Selles](#)

Autoria de la fitxa Laura Bosch Martínez
Data de registre de la fitxa: dt., 25/11/2008 - 01:00

Descripció

Font d'aigua ferruginosa situada a la paret septentrional de la cuina del Molí d'en Sellés. Aquesta es troba ubicada a la part baixa de la paret, en una fornícula tallada a la pedra, amb una pica molt petita posada per sota del nivell del terra fet de rajols rectangulars de ceràmica. De l'interior de la fornícula surt un broc petit per on raja l'aigua normalment. Fa uns dies que el broc ha quedat calcificat i s'ha de netejar. Al fons de la pica hi ha un petit desguàs que dona just a les galeries on hi havia les aspes del molí fariner que treien l'aigua cap a la riera de Caldes, i és per aquí que l'aigua s'evacua. En aquesta pica hi cap un càntir. La fornícula està decorada amb una argamassa i petites pedres de riu; al seu voltant hi ha rajoles de ceràmica blanca procedents d'una restauració posterior de la cuina. La pica, està acabada per disset maons disposats en forma de plec de llibre.

Història

Moreu-Rey (1962), troba per una banda un document que parla de la font ferruginosa de Can Sellés datada l'any 1922, ja citada per Cornet i Mas (1867): la font és a l'interior del Molí d'en Sellés, a la paret septentrional de la cuina.

També, en referència al molí, Moreu-rey troba diverses referències documentades de l'any 1687, que parlen del molí on es troba la font ferruginosa: "illum olendinum farinerum olim draperium olim dirutum, nunc habitatum, cum Bassia" (com a molí fariner), "alio molendino vestro de esmolar" (com a molí d'esmolar). També, del segle XVII troba altres referències escrites: "molins Boixets (...) avuy son de Selles", "molins que te Esteve Salles Sabater que es deien molins de Mn. Moxet", etc. "un parol ab sos sercols de ferro (...) pro saboneria quam noviter fabricamus ad latus et medium molendinorum farineriis draperis et esmoletoris quae possidemus"; "pro constructione seu fabrica dictae saboneriae", els Selles, hipotequen "totum illum molendium draperium (...); alium molendinum farinerium deshabitatum et partim dirutum..." (1691); "el molí "d'esmolar" "juxta et valde prope molendinum draperium et farinerium theresiae Cellers et Lledó..." va ser comprat l'any 1695 per Bernedà; "lo moliner d'en Celles" (1696); vers 1720, aquest moliner era Valentí Torruella. L'any 1781 se sap que el propietari del molí era Onofre Sallers.

L'any 1563 es documenta com a propietari del molí el Sr. S. Sabater.

També es té documentat que cap a l'any 1920, l'activitat del molí va aturar-se, tot i que la casa continuà essent habitada pels masovers, fins que aquesta propietat fou adquirida pel pare del Sr. Josep Maria Ventura l'any 1967, però els molins ja no funcionaven.

Durant la visita al molí, es va poder observar com la bassa del molí s'estava colgant de terra

De fet, a la paret de la porxada d'entrada del molí fariner, hi ha unes rajoles de ceràmica on es pot llegir "Molí d'en Sellés. En 1289 va ser arruïnat er una inundació i la presa destruïda; de nou establerta en 1317 va cessar de treballar vers 1920".

El funcionament del molí era el següent: el molí se situava a la vora del curs d'aigua de la riera de Caldes, en un indret on hi hagués un desnivell per obtenir un salt que li proporcionés l'energia per fer moure les moles.

A més a més, disposava d'una resclosa, que permetia desviar l'aigua per un canal -rec o sèquia- fins a la bassa. Aquesta servia per a aconseguir una regularitat en la pressió de l'aigua que anava a parar per sobre el rodet i també per assegurar l'abastament en períodes de sequera. El molí fariner atenia la molta de gra de les pagesies del seu entorn. El molí d'en Selles, com altres molins fariners van aparèixer segurament durant l'època medieval, i molts molins del segle divuitè devien aprofitar el lloc i sovint les construccions de molins més antics per tornar-se a implantar.

Amb la industrialització iniciada al segle XIX, alguns d'aquests molins fariners especialment els establerts a les ribes dels cursos d'aigua es van adaptar per altres finalitats, com el pas a fàbriques de paper o de teixits o van anar desapareixent. Tot i això a Caldes, alguns molins fariners encara varen continuar funcionant fins que ja no pogueren competir amb les farineres modernes.

Bibliografia

CORNET i MAS, G. (1867). Guia del viajero en Caldas de Montbuy. Barcelona

MOREU-REY,E. (1962). La rodalia de Caldes de Montbui. Repertori històric de noms de lloc i de persona. Editorial Teide. Barcelona.

